

AquaPins zorgen voor professionaliseringslag in veenweidegebied

Omgeven door de Groote Brekken, het Brandemeer, de Ee en de Langesloot is de even ten noordwesten van Lemmer gelegen Brekkenpolder feitelijk gezien een eiland. Van de 850 hectare grond die de polder beslaat, is het grootste deel in gebruik van de tien agrarische bedrijven die in het gebied actief zijn. De waterhuishouding in de polder vormt voor de agrariërs een serieuze uitdaging. Zo ook voor Piet Jan Thibaudier.

In een VOF met zijn ouders bestiert Piet Jan een bedrijf met 185 melkkoeien en 100 stuks jongvee, op 103 hectare grasland. De grond is 'wreed', zoals Piet Jan het omschrijft: dan weer te nat, dan weer te droog. Daarom past hij verschillende bodemverbeterende maatregelen toe, zoals bekalking en het inzaaien van diepwortelend kruidenrijk grasland. 'Ik ben op één hectare begonnen met een saladebuffet van twintig soorten grassen en kruiden,' vertelt Piet Jan. 'En ik moet zeggen, ik word er heel blij van. Belangrijker nog: de koeien ook. We gaan het aantal hectares kruidenrijk grasland dan ook zeker uitbreiden.'

Piet Jan Thibaudier in gesprek met LTO Noord-projectleider Sjoerd van der Meulen

Verhoging waterpeil

Dat de grond 'wreed', oftewel zwaar is, heeft alles te maken met het feit dat de Brekkenpolder in het Friese veenweidegebied ligt. De bodem van de polder bestaat uit een veenlaag van 80 centimeter tot enkele meters dik. Het veen is bedekt met een kleilaag van maximaal 40 centimeter. Om veenafbraak, bodemdaling en CO₂-uitstoot zoveel mogelijk tegen te gaan, voorziet het Wetterskip Fryslân in een verhoging van het waterpeil. Daardoor zou de veenoxidatie worden tegengegaan en de leefbaarheid en vitaliteit van het gebied moeten verbeteren. De landbouw zou zich in deze visie moeten aanpassen aan de veranderde omstandigheden.

Gebiedsplan

Om inzicht te krijgen in de samenhang tussen neerslag, slootwaterpeilen en de stand van het grondwater, doen negen agrariërs in de Brekkenpolder mee aan Boeren Meten Water. Informatie die een belangrijke bouwsteen zou kunnen vormen voor het opstellen van een gebiedsplan voor de Brekkenpolder. Een gebiedsgerichte aanpak moet ertoe leiden dat het Wetterskip, de Provincie Friesland en de agrariërs en bewoners van de polder sámen optrekken om goede oplossingen te bedenken voor de veenweideproblematiek.

Niet over één nacht ijs

Het "rücksichtslos" verhogen van het waterpeil in de sloten om veenoxidatie tegen te gaan, werkt niet, stelt Piet Jan. 'Metingen wijzen uit dat het slootwater daarvoor onvoldoende het perceel infiltreert.' Pratend over metingen blijkt al snel dat Piet Jan niet over één nacht ijs gaat. Naast een AquaPin vanuit Boeren Meten Water heeft hij nóg een tweetal peilbuizen in zijn perceel staan: één van Wageningen University & Research en één van het Wetterskip. En het vreemde is: de meetpinnen leveren niet hetzelfde beeld op. Hoe dat kan moet nog worden uitgezocht, aldus Piet Jan.

Veranderende omstandigheden

Dat metingen belangrijk zijn, onderschrijft hij van harte. 'Geen enkele agrariër zit te wachten op een verdere daling van zijn bodem, ik ook niet. Daarom is het nodig dat we zoveel mogelijk informatie over het watersysteem bijeen zien te krijgen. Pas dan zijn we in staat om de juiste maatregelen te nemen'. De actuele informatie die de AquaPin hem verschaft, stelt Piet Jan in staat om snel te anticiperen op veranderende omstandigheden: 'Het is een handige tool om mijn percelen op tijd te bevoeien als de bodemgesteldheid daarom vraagt. Ik zie de apparatuur van Boeren Meten Water dan ook echt als een professionaliseringsslag die we met elkaar aan het maken zijn.'

Voor dit artikel is gebruik gemaakt van informatie op www.veenweidefryslan.frl/brekkenpolder

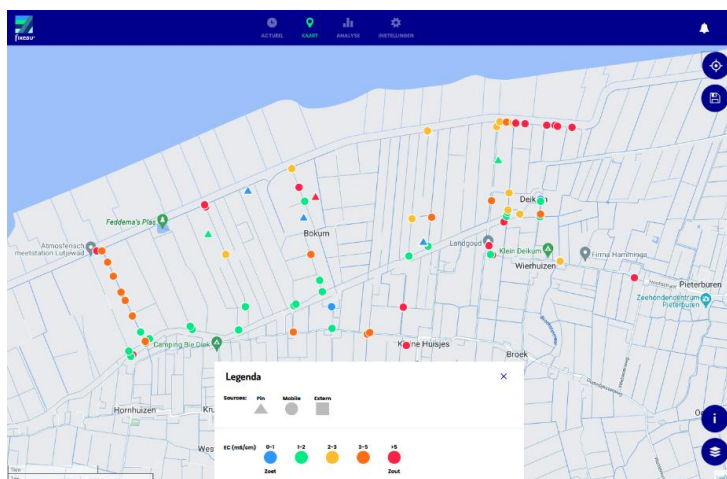
Meetplan voor de AquaMobile

Tijdens de tweede studiegroepbijeenkomst in de Negenboerenpolder is een meetplan besproken voor binnen- en buitendijkse metingen met de AquaMobile.

Daarbij geholpen door het meetplan hebben de BMW-deelnemers in de Negenboerenpolder tijdens de studieavond op een kaart verschillende locaties aangegeven die interessant zijn voor metingen. Het gaat daarbij om diepe en ondiepe metingen in een sloot, metingen voor en achter een stuw, bij lopende drains, en langs een Noord-Zuid georiënteerde 'route' die van buiten de polder naar het noorden loopt. Ook kan er met een meting worden aangegeven dat een sloot droog staat.

Naast de AquaMobiles leveren ook de AquaPinnen en de twee vaste continue metingen van Acacia Water (bij de Hornhuizerklief en bij het atmosferisch meetstation Lutjewad) informatie op over de zoet-zout verdeling in en rond de polder. Acacia Water verzamelt alle gegevens om een beeld te krijgen van die verdeling, om vervolgens samen met de deelnemers kansrijke zones met zoeter water te

identificeren en te kijken naar mogelijkheden voor een toekomstbestendig waterbeheer.

Hydroloog Anne van der Heijden van Acacia Water: 'Voor een helder beeld is het handig om met de AquaMobile op een aantal locaties een vaste meetserie op te bouwen. De meetpunten kunnen het beste langs een route liggen die een agrariër vaker aflegt. Door één keer per week of twee weken te meten, ontstaan reeksen waarmee je meetverschillen door de tijd heen goed kunt volgen. We zien op het dashboard al mooie gegevens binnenkomen en we kijken uit naar de nieuwe resultaten in de komende periode.'

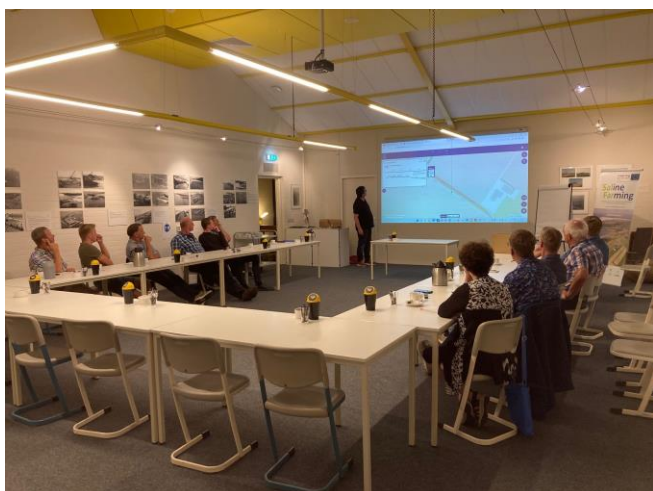
Publicatie NRC

In de tweede aflevering van de serie 'Op zoek naar de wetenschap in en om het water' besteedde NRC onlangs aandacht aan het thema verzilting. De krant toog daarvoor naar het Groningse Kloosterburen, voor een interview met Boeren Meten Water-deelnemer Gerard Hegge en zijn dochter Minou. [Lees het artikel.](#)

Vragen? Bel of mail de Helpdesk

Ben je deelnemer aan Boeren Meten Water en heb je een (technische) vraag, bijvoorbeeld over de meetapparatuur? Neem dan contact met de Helpdesk, telefonisch via 06-11286594, of via e-mail: helpdesk@fixeau.com. Je kunt voor meer informatie ook de [instructiefilms](#) en de [animaties van het dashboard](#) nog eens bekijken.

Eerste bijeenkomst studiegroep Noordoost-Friesland

Na een eerste aftrap in de Negenboerenpolder (Groningen) is inmiddels ook een studiegroep in Noordoost-Friesland van start gegaan. Er was een mooie opkomst van deelnemers en erfbetreders, en veel interactie, vooral over het dashboard en de meetgegevens. Afsproken is om de volgende studiegroepbijeenkomst stil te staan bij het meten met de AquaMobile, en handelingsperspectief.

Colofon

Boeren Meten Water is een initiatief waarbij agrariërs en waterschappen de handen ineen slaan door samen metingen uit te voeren. Het doel van Boeren Meten Water is een betere waterkwaliteit, voldoende water en een duurzame productiegroei.

Heb je een vraag?

Heb je een vraag over Boeren Meten Water? Stuur dan een e-mail naar info@boerenmetenwater.nl. Of kijk op www.boerenmetenwater.nl.